

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717212469
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6717212469.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD., v právnej veci žalobcu Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava proti žalovanému 1/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. Z. XXX, XXX XX Z. a žalovanému 2/ D. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. P. XXX, XXX XX L. P., o zaplatenie 1 150,78 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného 1/ proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 13Csp/196/2017 - 122 zo dňa 20. mája 2019 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 13Csp/196/2017 - 122 zo dňa 20. mája 2019 v napadnutej časti prvej a tretej výrokovej vety z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Odvolanie proti druhej výrokovej vete rozhodnutia Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 13/Csp/196/2017 - 122 zo dňa 20. mája 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 13/Csp/196/2017 - 129 zo dňa 29. mája 2019 o d m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozhodnutím okresný súd v prvej výrokovej vete zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi sumu 863,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 20.01.2015 až do zaplatenia. V druhej výrokovej vete zaviazal žalovaného 2/ v spojení s opravným uznesením č. k. 13Csp/196/2017 - 129 zo dňa 29.05.2019 na zaplatenie sumy 287,68 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne od 20.01.2015 až do zaplatenia. V tretej výrokovej vete rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že právny predchodca žalobcu - Consumer Finance Holding, a.s., sa svojou žalobou domáhal od pôvodnej žalovanej D. U. zaplatenia celkovej sumy 1 150,78 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne od 20.01.2015 až do zaplatenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že medzi právnym predchodcom žalobcu a pôvodnou žalovanou bola dňa 05.11.2013 uzavretá Zmluva o pôžičke č. XXXXXXX, na základe ktorej bola pôvodnej žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 1 000 Eur. Pôvodná žalovaná sa zaviazala pôžičku splácať 72 mesačnými splátkami po 38,64 Eur až do celkovej výšky pôžičky v sume 2 782,08 Eur. Z poskytnutej pôžičky uhradila len časť vo výške 347,76 Eur a veriteľ preto 27.11.2014 upozornil pôvodnú žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy a zároveň na možnosť vyhlásenia splatnosti úveru. Keďže k úhrade dlžnej sumy nedošlo, veriteľ 19.01.2015 úver zosplatnil, o čom bola žalovaná informovaná 25.01.2015. K zosplatneniu došlo v zmysle článku 12.4 Zmluvných podmienok ako neoddeliteľnej súčasťou zmluvy. Podľa žalobcu mal celkový dlh žalovanej predstavovať 1 150,78 Eur, keďže ku dňu podania žaloby mala pôvodná žalovaná uhradiť 1 498,54 Eur a uhradila len čiastku 347,76 Eur.

3. V priebehu konania súd prvej inštancie pokračoval s právnym nástupcom pôvodného žalobcu - J. a.s. a na základe postúpenia pohľadávky ďalej rozhodol o zmene na strane žalobcu tak, že J. K. Y., a.s. z konania vystúpila a ďalej pokračoval v konaní na strane žalobcu so spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o., IČO: 35 831 154.

4. V priebehu konania došlo k úmrtiu pôvodnej žalovanej D. U. a súd prvej inštancie po skončení dedičského konania pokračoval v konaní so žalovanými 1/ a 2/, ktorí sa stali stranou sporu namiesto pôvodnej žalovanej D. U..

5. Po doručení žaloby právnym nástupcom pôvodnej žalovanej, a to žalovanému 1/ a 2/ sa títo k žalobe žiadnym spôsobom nevyjadrili. Na pojednávanie sa nedostavili, hoci mali riadne a včas vykázané doručenie predvolania a svoju neúčast' neospravedlnili.

6. Súd prvej inštancie z uznesenia Okresného súdu Zvolen, č.k. 11D/98/2018 - 46 zo dňa 19.02.2019 zistil, že v dedičskej veci po poručiteľovi D. U., t.j. pôvodnej žalovanej s dátumom úmrtia XX.XX.XXXX, sa stali dedičmi žalovaní 1/ a 2/. Ďalej zistil, že všeobecná hodnota majetku poručiteľa predstavovala 1 994,72 Eur, ktorá po odčítaní dlhov vo výške 613,60 Eur predstavovala čistú hodnotu dedičstva v sume 1 381,12 Eur. Žalovaný 1/ v zmysle uvedeného rozhodnutia podľa schválenej dedičskej dohody o vyporiadaní dedičstva nadobudol dedičstvo v hodnote 1 494,72 Eur a žalovaný 2/ v hodnote 500 Eur. Podiel žalovaného 1/ na nadobudnutom dedičstve predstavuje 75% a žalovaného 2/ 25%.

7. Z vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcu je v celom rozsahu dôvodná. Mal preukázané, že medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., t.j. právnym predchodcom žalobcu a právnou predchodkyňou žalovaných 1/ a 2/ bola dňa 05.11.2013 uzavretá zmluva o pôžičke, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu pôvodnej žalovanej pôžičku vo výške 1 000 Eur a táto sa ju zaviazala uhrádzať 72 mesačnými splátkami po 38,64 Eur až do výšky 2 782,08 Eur. Podľa súdu prvej inštancie zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na podiel žalovaných 1/ a 2/ na nadobudnutom dedičstve po pôvodnej žalovanej rozhodol o povinnosti žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi z uplatnenej sumy, t.j. zo sumy 1 150,78 Eur čiastku 863,10 Eur, čo predstavuje v zmysle § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka jeho 75 % podiel na cene nadobudnutého dedičstva a zaviazal žalovaného 2/ na zaplatenie 25% čiastky z uplatnenej sumy 1 150,78 Eur, t.j. vo výške 287,68 Eur v spojení s opravným uznesením okresného súdu č.k. 13Csp/196/2017 - 129 zo dňa 29.05.2019). K tejto sume dospel na základe zistených skutočností, že pôvodná žalovaná mala ku dňu podania žaloby uhradiť sumu 1 498,54 Eur, z ktorej uhradila len čiastku 347,76 Eur, a preto neuhradená ostala časť dlžnej sumy vo výške 1 150,78 Eur.

8. Okresný súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05% ročne zo súm, na ktoré ich zaviazal, a to od 20.01.2015 až do zaplatenia. Podľa okresného súdu, keďže k zosplateniu úveru došlo ku dňu 19.01.2015, nasledujúcim dňom sa žalovaní dostali do omeškania, a preto priznal žalobcovi úrok od tohto dátumu z priznaných súm.

9. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa úspechu v konaní v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že zaviazal žalovaného 1/ a 2/ na ich náhradu žalobcovi v rozsahu 100%.

10. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie včas žalovaný 1/, a to voči výroku I. a II. napadnutého rozhodnutia z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

11. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil ustanovenia zmluvy o pôžičke, a to najmä dojednanie v časti výšky úrokovej sadzby 52% ročne. Podľa žalovaného 1/ je takéto dojednanie podľa judikatúry neplatné pre rozpor so zákonom, ako aj pre rozpor s dobrými mravmi. Pôžička bola právnej predchodkyňi žalovaných poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 52%. Podľa žalovaného 1/ pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná veriteľ v súlade s dobrými mravmi len vtedy, ak požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. Podľa jeho názoru výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko - právnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 21Cdo/1484/2004. Tvrdil, že podľa súdnej praxe neprimeranou a odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým

sadzám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek a odkázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5Cdo/26/2011. Podľa žalovaného 1/ z internetovej stránky NBS vyplýva, že úrokové miery podobného úveru (pôžičky) v bankách, t.j. pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov boli v januári 2013 vo výške 10,8% ročne, resp. 14,27% ročne. Podľa žalovaného preto dohodnutá ročná sadzba úroku takmer 5-násobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. Odkázal v tejto súvislosti aj na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1Mcdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009. Tvrdil, že zmluva o úvere v časti odplaty je neplatným právnym úkonom, pretože boli dohodnuté neprimerane vysoké úroky v rozpore s dobrými mravmi.

12. V odvolaní ďalej namietal, že v zmluve je nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa, ktorá bola v zmluve uvedená vo výške 49,13%, pričom podľa prepočtu mala byť správne uvedená vo výške 54,39%. Namietal aj chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z., a to podľa jeho písma f/, pretože predmetná zmluva neobsahovala dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

13. Žalovaný 1/ v odvolaní tvrdil, že nadobudol po pôvodnej žalovanej dedičstvo v celkovej hodnote 1 494,72 Eur. Namietal, že žalobca, ani jeho právny predchodca do dedičského konania svoju pohľadávku neprihlásili. Tvrdil, že v inom konaní, a to rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 12.09.2018 pod sp.zn. 19Csp/40/2018, bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 781,67 Eur s 5,05% úrokom z omeškania ročne od 05.05.2015 do zaplatenia vrátane trov konania. Vzhľadom na ust. § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka uvádzal, že keďže zodpovedá za dlhy do výšky 1 494,72 Eur, a pretože už bol iným rozhodnutím zaviazaný na zaplatenie 781,67 Eur s príslušenstvom, považoval žalobu žalobcu voči jeho osobe za nedôvodnú. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a zaviazá žalobcu nahradiť mu trov konania v rozsahu 100%.

14. Žalobca, ako ani žalovaný 2/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1 Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) v senáte bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ je dôvodné.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 05.11.2013 uzatvoril právny predchodca žalobcu - spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. s právnym predchodcom žalovaných D. U. v písomnej forme zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky. V čl. V. zmluvy bola okrem iného dohodnutá výška pôžičky - 1 000 Eur, splátka s poistením - 38,64 Eur, sadzba poistenia - 0%, RPMN - 49,13%, celkové náklady spotrebiteľa - 1 782,08 Eur, splátka - 38,64 Eur, fixná ročná úroková sadzba - 52%, termín konečnej splatnosti - 11/2019, celková čiastka - 2 787,08 Eur, počet splátok - 72, priemerná hodnota RPMN - 25,21%. V časti IX. bod 6.2 zmluvných podmienok bolo dohodnuté, že pokiaľ nie je splátkou v kalendári alebo v zmluve ustanovené inak sú splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. V bode 6.3 tohto článku bolo uvedené, že prvá splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení zmluvy pokiaľ nie je uvedené inak.

17. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že pôvodne žalovaná z poskytnutej pôžičky uhradila sumu 347,76 Eur.

18. Právny predchodca žalobcu vyzýval žalovanú písomným podaním zo dňa 27.11.2014 na úhradu nedoplatku na splátkach v celkovej výške 127,50 Eur s upozornením, že ak do 05.01.2015 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 09/2014, bude právny predchodca žalobcu oprávnený úver zosplatiť. Pôvodná žalovaná oznámenie prevzala dňa 08.12.2014.

19. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 25.01.2015 - Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti žalovanej oznámil, že jej dlh z úverovej zmluvy č. XXXXXXX sa stal splatným v celom rozsahu naraz.

20. Z uznesenia Okresného súdu Zvolen, č. k. 11D/98/2018 - 46 zo dňa 19.02.2019 vyplýva dátum úmrtia pôvodnej žalovanej dňa XX.XX.XXXX, ktorej dedičmi sú žalovaný 1/ a žalovaný 2/. Všeobecná hodnota majetku poručiťľa bola určená sumou 1 994,72 Eur, výška dlhov poručiťľa sumou 613,60 Eur. Čistá hodnota dedičstva bola určená sumou 1 381,12 Eur. V rámci tohto uznesenia bola schválená dohoda

dedičov o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej žalovaný 1/ nadobudol dedičstvo v celkovej hodnote 1 494,72 Eur a žalovaný 2/ nadobudol dedičstvo v celkovej hodnote 500 Eur.

21. Podľa § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu 05.11.2013 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 52 ods. 1 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu 05.11.2013 (ďalej aj Obč. zák.) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

24. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

25. Podľa § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťela a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou.

26. Podľa § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťelovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

27. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcom je v celom rozsahu dôvodný a zaviazal žalovaných 1/ a 2/ ako právnych nástupcov po pôvodnej žalovanej na zaplatenie dlžnej sumy, a to v pomere, v akom nadobudli svoju časť dedičstva k celému dedičstvu. Vychádzal pritom zo záveru, že predložená zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a spĺňa náležitosti § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

28. Ako konštatoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí pri zhodnotení vykonaného dokazovania zistil, že dohodnutá fixná ročná úroková sadzba je 52% (bod 8 napadnutého rozhodnutia).

29. Žalovaný 1/ na prvom mieste vo svojom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvého stupňa a tvrdil, že takto dohodnutá výška úroku za poskytnutie úveru je v rozpore s dobrými mravmi. Z obsahu spisu, ako aj z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný 1/ a 2/ sa nevyjadrili k doručenej žalobe a na pojednávanie sa nedostavili. Odvolací súd sa preto musel vysporiadať jednak s otázkou, či prihliadnuť na dôvody uvádzané žalovaným 1/ v jeho odvolaní, pokiaľ bol v priebehu celého konania pred súdom prvej inštancie pasívny, a ak áno, či ním uvádzané dôvody v odvolaní sú spôsobilé na zmenu, resp. na zrušenie napadnutého rozhodnutia, t.j. či ním uvádzané odvolacie dôvody sú relevantné.

30. Odvolací súd sa s právnym názorom súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku žalobcu v celom rozsahu nestotožnil a považuje ho v tomto štádiu za predčasný.

31. Dobré mravy je možné všeobecne vymedziť ako všeobecne spoločensky uznávané zásady konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov a pod.). Zároveň dobré mravy predstavujú popri kogentných zákonných ustanoveniach jeden z limitov ochrany slobody prejavu vôle zmluvných strán v súkromnom práve. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely ochrany spotrebiteľa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/137/2003 (zverejnené Zo súdnej praxe č. 62/2004) vyplýva, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Obč. zák.

treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Vyššie uvedené princípy dobrých mravov boli uvedené aj v rozhodnutí Ústavného súdu SR z 28.02.1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95, v ktorom sa okrem iného uvádza, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ust. § 39 Obč. zák., teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Uvedený nálež je aplikovateľný aj v prípade, ak je predmetom posudzovania výška zmluvne dohodnutej odplaty za poskytnutie úveru.

32. Tak, ako už bolo uvedené vyššie, zakotvenie dobrých mravov do právnej úpravy súkromného práva je vyjadrením korektívu a limitov zmluvnej voľnosti strán zmluvných vzťahov v súkromnom práve. Aplikácia dobrých mravov ako limitu zmluvnej voľnosti zmluvných strán aj s prípadným následkom neplatnosti právnych úkonov pripadá do úvahy za predpokladu, ak je posudzovaný právny úkon z pohľadu dobrých mravov v takej intenzite a v takom rozpore so všeobecne akceptovateľnými normami správania, ktoré je neudržateľné, a to aj v prípade zásady zachovania platnosti právneho úkonu v čo najširšej miere.

33. Všeobecná zásada výkonu a realizácie právnych úkonov v súlade s dobrými mravmi ako všeobecným hľadiskom vyžadovaným zákonom v súkromnom práve musí byť posudzovaná z hľadiska konkrétneho prípadu v danom čase na základe vzájomného konania zmluvných strán a povahy vzájomných plnení.

34. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberala skutočnosťou, či dohodnutie úrokov za poskytnutie finančných prostriedkov v rozsahu 52% ročne predstavuje neprípustné alebo nemravné generovanie zisku a neprimeraný hospodársky prospech žalobcu na úkor žalovaných. Nezaoberala sa ani otázkou, či takto dohodnuté úroky nie sú v rozpore so zásadou primeranosti vzájomných plnení medzi stranami konania a či zodpovedajú vyššie uvedeným všeobecným princípom dobrých mravov ako korektívu zmluvnej voľnosti zmluvných strán v súkromnom práve. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie neposudzoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere v tejto časti pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 v spojení s ust. § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka.

35. Súd prvej inštancie sa uvedenými hľadiskami dobrých mravov pri dojednaní o výške úrokov za poskytnutý úver vôbec nezaoberala. Pokiaľ je právny úkon postihnutý vadou, t.j. je vykonaný v rozpore s dobrými mravmi, jedná sa o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Takáto absolútna neplatnosť pôsobí priamo zo zákona - ex lege, a to od počiatku a bez ohľadu na to, či sa strana sporu takejto neplatnosti dovoľá. Platnosť, či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho urobenia. Súd prihliada na absolútnu neplatnosť z úradnej povinnosti v prípade, ak skutočnosti, ktoré sú spojené s absolútnou neplatnosťou právneho úkonu vyjdú v konaní najavo (viď napr. Števec, Dulák, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol.: Občiansky zákonník I., Komentáre, s.h.deck, 2015, str. 238). Je nepochybné, že z predloženej zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a právnou predchodkyňou žalovaných vyplýva dohoda o výške ročnej úrokovej sadzby za poskytnutý úver vo výške 52%. Súd prvej inštancie touto listinou vykonal dokazovanie tak, ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia (bod 8 odôvodnenia).

36. Napriek vykonaniu dokazovania a oboznámením sa s touto výškou úroku za poskytnutie úveru nepodrobil súd prvej inštancie zmluvu kontrole jej platnosti, t.j. či sa nejedná o dojednanie v rozpore s dobrými mravmi, čo by inak zakladalo jej absolútnu neplatnosť v tejto časti. Z dostupnej judikatúry je možné všeobecne vyvodiť záver o mantineloch a limitoch dojednaní výšky úrokov za poskytnutie úveru, ktoré nemožno považovať za dojednanie v súlade s dobrými mravmi (napr. vyššie uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/137/2003).

37. Podľa ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejneného „Zo súdnej praxe“, 2010, č. 35 vyplýva: „Dojednanie úrokov pri peňažnej pôžičke podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadať na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.“

38. Takisto z rozhodnutia citovaného žalovaným 1/ v odvolaní, a to sp. zn. 5Cdo/26/2011 Najvyššieho súdu SR okrem iného vyplýva: „V prejednávanej veci odvolací súd po doplnení dokazovania zistil, že úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi konania v zmluvách o pôžičke uzavretých dňa 14.06.1998 a 03.07.1998 takmer 4-násobne až 5,5-násobne (teda podstatne) prevyšuje obvyklú úrokovú mieru a z tohto zistenia vyvodil správny právny záver o neplatnosti takýchto ujednaní pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka.“

39. Žalovaný 1/ v odvolaní uviedol, že z internetovej stránky NBS vyplýva obvyklosť úrokov požadovaných bankami v januári 2013 v sadzbe od 10,08% do 14,27% ročne a dohodnutý úrok z omeškania 52% preto predstavuje 4 až 5-násobok dohodnutej úrovej sadzby. Podľa neho takúto úrokovú sadzbu podľa obvyklej praxe a súdnej judikatúry je možné považovať za neprimeranú. Súd prvej inštancie však žiadne dokazovanie týkajúce sa dohodnutej výšky úrokov za poskytnutie úveru porovnaním s obvyklou úrokovou sadzbou požadovanou bankami nevykonal. Jeho záver o dôvodnosti nároku žalobcu v celom rozsahu, pokiaľ nepodrobil skúmaniu dohodu o výške úroku aj z hľadiska jej súladu s § 3 Obč. zák., t.j. s dobrými mravmi a pokiaľ neposúdil, či v tejto časti je zmluva o poskytnutí najlepšej pôžičky platná, je potom nesprávny/predčasný.

40. Odvolací súd sa musel vysporiadať s konaním žalovaných 1/ a 2/, ktorí boli v priebehu celého konania pasívni, pričom žalovaný 1/ vzniesol prvýkrát námietky vo vzťahu k uplatnenému nároku, vrátane námietok o neplatnosti dohody o úrokoch za úver, až v odvolaní. Odvolací súd konštatuje, že pokiaľ sa jedná o dôvod absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorý je zistiteľný súdom z obsahu spisu, potom absolútna neplatnosť pôsobí ex lege bez toho, aby ju ktorákoľvek zo strán namietla. Napriek zásade kontradiktórnosti súdneho konania, t.j. zásady, ktorá vo zvýšenej miere kladie dôraz na procesnú aktivitu strán konania, a to vo vzťahu k povinnosti tvrdenia a k povinnosti dôkazu nie je možné akceptovať stav, pokiaľ konajúci súd rezignuje na prieskum právneho úkonu, z ktorého odvodzuje žalobca ním požadovaný nárok. Ako vyplýva z rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 11. 06. 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1, 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Z obsahu tohto nálezu vyplýva, že súd prvej inštancie nie je povinný priznať akýkoľvek žalobcom uplatnený nárok, a to napriek procesnej pasivite žalovaného v konaní, ktorý neuvedie žiadne prostriedky procesnej obrany. Limity pri rozhodovaní súdu prvej inštancie priznať žalobcom uplatnený nárok sú okrem iného v danom prípade dané aj účinkami absolútne neplatného právneho úkonu, ktoré nastávajú zo zákona ex lege bez toho, aby ju ktorákoľvek strana namietala, pokiaľ je táto skutočnosť zistiteľná z obsahu spisu. Keďže súd prvej inštancie takýto prieskum predloženej zmluvy z hľadiska súladu s § 3 Obč. zák., t.j. s dobrými mravmi, neurobil, jeho záver o dôvodnosti nároku žalobcu v celom rozsahu je nesprávny, predčasný. Súd prvej inštancie sa navyše žiadnym spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal a neodôvodnil, prečo ním priznaný nárok v časti úrokov 52% ročne považuje za dôvodný a v súlade so zákonom, v danom prípade so zásadami dobrých mravov vzhľadom na existujúcu judikatúru. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie v tejto časti uplatneného nároku a je z tohto pohľadu nepreskúmateľné.

41. Len pokiaľ by súd prvej inštancie posúdil dohodu o výške úrokov aj z pohľadu súladu s § 3 v spojení s § 39 Obč. Zák. a vykonal by aj dokazovanie k tejto skutočnosti, mohol dospieť k záveru, či žalobcovi vznikol nárok na celú ním uplatnenú sumu vrátane úrokov. Vzhľadom na uvedené účinky absolútnej neplatnosti, ktoré pôsobia ex lege, mohol súd prvej inštancie v spotrebiteľskom spore podľa § 295 CSP vykonať dokazovanie aj keď to žalovaní ako spotrebiteľia nenavrhl.

42. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie a zostali sporné (napr. Nález ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo 16.03.2005). Strana konania má však právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom prostriedku. Pokiaľ v rozhodnutí absentuje vypořádanie sa so spornými skutkovými tvrdeniami, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o uplatnenom nároku, ide o nepreskúmateľné rozhodnutie. Takéto rozhodnutie porušuje právo účastníka na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

43. Vzhľadom na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie o platnosti/neplatnosti dohody o výške úrokov za poskytnutie pôžičky, je predčasné/nesprávne právne posúdenie žalobcom uplatneného nároku ako dôvodného v celom rozsahu, vrátane uplatnených úrokov.

44. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP v napadnutej časti prvej výrokovej vety zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

45. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie konkrétnej peňažnej sumy, a to každého z nich zvlášť podľa pomeru majetku nadobudnutého v dedičstve k celkovému majetku. U žalovaných 1/ a 2/ sa preto jedná o samostatné procesné spoločenstvo a odvolanie podané žalovaným 1/ neumožňuje odvolaciemu súdu preskúmať napadnuté rozhodnutie aj vo vzťahu k žalovanému 2/ v druhej výrokovej vete.

46. Podľa § 386 písm. b/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

47. Žalovaný 1/ podal odvolanie proti prvej a druhej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v druhom výroku zaviazal súd prvej inštancie žalovaného 2/ na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 287,68 Eur spolu s príslušenstvom (v spojení s s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 13/Csp/196/2017 - 129 zo dňa 29. mája 2019). V zmysle § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Z obsahu druhej výrokovej vety vyplýva, že sa jedná o rozhodnutie vydané v neprospech žalovaného 2/. Pokiaľ preto žalovaný 1/ podal odvolanie aj voči druhému výroku, v tejto časti je odvolanie podané neoprávnenou osobou. Odvolací súd preto odvolanie žalovaného 1/ proti druhej výrokovej vete odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou podľa § 386 písm. b/ s použitím § 359 CSP.

48. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne posúdi uplatnený nárok žalobcu na základe tvrdení strán konania a vykonaného dokazovania s prihliadnutím na skutkové tvrdenia a právne závery žalovaného 1/ uvedené v odvolaní. Súd prvej inštancie okrem iného posúdi nárok uplatnený žalobcom v časti úrokov za poskytnutie úveru a podrobí ho v tejto časti prieskumu v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, vysporiada sa tvrdením žalovaného 1/ o nesprávne určenej výške RPMN a o absentujúcich náležitostiach spotrebiteľskej zmluvy. Zohľadní aj rozsah zodpovednosti žalovaného 1/ za záväzky poručiteľa z dôvodov uvedených v odvolaní. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiada s procesnou obranou žalovaného a odôvodní svoj prieskum platnosti predmetnej zmluvy vo vzťahu k inštitútu dobrých mravov.

49. Pretože odvolací súd na základe odvolania žalovaného 1/ zrušil napadnuté rozhodnutie v prvej výrokovej vete, ktorou bol žalovaný 1/ zaviazaný na peňažné plnenie voči žalobcovi, zrušil napadnuté rozhodnutie aj v súvisiacej tretej výrokovej vete, ktorou boli žalovaný 1/ a 2/ zaviazaní na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100%. Nad rámec uvedeného odvolací súd konštatuje, že v tretej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd nezohľadnil pomer v akom zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na peňažné plnenie. V novom rozhodnutí túto skutočnosť zohľadní.

50. O náhrade trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí o veci.

51. V rozsahu druhej výrokovej vety vo vzťahu k žalovanému 2/ ostalo rozhodnutie okresného súdu nedotknuté odvolaním (nepodanie odvolania oprávnenou osobou), a preto o ňom v tejto časti vo vzťahu k žalovanému 2/ odvolací súd nerozhodoval.

52. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).